

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četiri leta 1 K, Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Kateh. Narkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Drekopisni se ne vračajo, — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust, inserati se sprejemajo do srede s jutraj, — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Našim naročnikom!

Vse tiste cenj. čitatelje, ki so si naš list na novo naročili a še niso nič plačali za njega še danes **zadnjikrat** prosimo, da nam vsaj nekaj naročnine pošljejo, ker drugače jim prihodnje številke ne moremo več poslati.

Ako je še kje pri pošiljanju lista kak nered, da list ne pride pravočasno, da naslov ni pravilen itd., naj se nam blagovoli takoj naznaniti po dopisnici, da se nered odpravi.

Ako bi se slučajno zgodilo, da bi kdo dobival **dva lista**, naj nam enega vrne in naj zapiše na ovitek: **Že imam, da se pomota odstrani.** Upravništvo „Sl. Gosp.“

Obstrukcija in spodnještajersko kmetijstvo.

Piše Fr. Bohanec, župan v Stari-novi vasi na Murskem polju.

Slučajno mi pride v roke 4. številka „Narodnega lista“, kjer se spodbudno ob uvodni članek, namreč: „Pred izgubljenim bitko v deželni zboru.“ Tukaj pretaka liberalni poslanec dr. Kukovec krogodilove solze nad „strašno“ nesrečo, ki jo je povzročila kmetom obstrukcija slovenskih poslancev. Koj od začetka piše: „Deželni zbor je v prvi vrsti za kmečko ljudstvo potreben.“ To je tudi resnica, ako bi se v deželni zbornici ozirali le količkaj na potrebe in koristi kmeta. Pa žalibog, ako pogledamo postavbe deželne zboru štajerskega, pridemo do bridke resnice, da deželni zbor skrbi za vse drugo, le za kmetijstvo nič. Večkrat so slovenski poslanci že zahtevali, da bi se spremenila obrtna postava vsaj v toliko, da bi stavbeni mojstri na deželi, to je zidarji in tesarji, lažje dobili dovoljenje za svoj obrt. Kajti kar se sedaj od njih zahteva, je tukaj na deželi itak odveč. Na deželi namreč nikdar ne stavimo umetnih, več nadstropij visokih palač, da bi morali biti stavbeniki natančno večsi o tehniko in o napravi raznih načrtov. Marveč zahtevam na deželi lahko ustreza vsak količkaj sposoben stavbenik, naj si bo že zidar ali tesar. Pa tej skromni zahtevi deželni zbor dosedaj še ni hotel ugoditi, da se ne bi zameril gospodom mojstrom, ki gledajo le na to, da je njih število čim dalje manjše in tako lažje oškodujejo ljudstvo s svojimi mastnimi računmi.

Pa še več! Deželni zbor je pred leti skoval celo postavbo, po kateri si še kmet sam ne sme opravljati dela, ki si ga zna in je lahko ter brez vseh stroškov, namreč pometanje dimnikov. Ta postavba povzroča ljudem na deželi veliko sitnosti in nepotrebnih stroškov ter potov na okrajna glavarstva. Ljudstvo namreč tega ne more razumeti, da bi delo, ki si ga samo lahko opravi, in sicer bolje, kakor kak pijan dimnikar, moralo pustiti njemu in mu obenem še dobro plačati. Pa tudi ta krivična postavba se ne da popraviti na ljubo gospodov dimnikarjev.

Oglejmo si še nekaj takih postavb, ki so vse silno „koristne“ za kmeta: n. pr. lovska postavba. Ne vživa li škodljivi „dolgohlač“ več pravic kakor človek? Naj se le predrzne, kdo skriviti zajcu kako dlako, bo že videl, kaj bo. Da ne bi kateri neroden lovec naredil iz zajca kakkega „nevoljaša“, se zahteva od občine, katera hoče svoj lov sama upravljati, da mora za to imeti ali pa najeti izvežbanega loveca. Sicer dovoljuje ta postavba, da se sme iz vinogradov in drevesnic pregnati ta škodljivci tudi s strašilnimi streli, in to je vsa korist lovske postavbe.

Enaka je tudi šolska postavba, postavba, ki pridno skrbi, da se naj stavijo nove šole, seveda na stroške občin. Pa dovolj o teh koristih, sicer bi porabil preveč prostora. Iz tega je že itak dovolj razvidno, da kmet pri sedanjih razmerah nima od deželne zboru nič dobrega pričakovati in je vseeno, če deluje ali pa ne.

Nadalje piše dr. Kukovec: „Če deželni zbor pet let nič ne dela, kmečki okraj pet let nič ne dobijo za ceste, vodovode in gospodarstvo.“ Meni se pa dozdeva, da če bo tudi deželni zbor v Gradcu zmiraj deloval, kmetje za ceste in drugo itak ne bodo mnogo dobili ali pa nič, kakor je bilo dozdaj. Edino, kar sme upati od deželne zboru, je povišanje deželnih

doklad, to mnenje nas namreč ne bo goljufalo, četudi drugo vse.

G. dr. Kukovec tudi odločno odklanja krivdo obstrukcije od sebe, ker ne veruje, da bi slovenski poslanci s tem kaj dosegli. Preti pa, da bo ljudstvo poslance preklinjalo in sovražilo. Seveda se s tem silno moti, ker ljudstvo od deželne zboru manj itak ne more dobiti, kakor dobi, najsi potem obstrukcija traja tudi na večno. Zato pa ljudstvo odobruje početje svojih poslancev.

Piše tudi, da slovenski poslanci s svojo obstrukcijo zapirajo kmetom kruh v miznice deželne hiše v Gradcu. No, ako bi kmetje dobivali kruh iz deželne miznice, potem bi gotovo že vsi od lakote poginili. Z ozirom na to si naj torej g. dr. Kukovec ne dela težke vesti. Potem pa piše, „da če slovenski poslanci kaj dosežejo, jim bode on prvi čestital; pa žalibog do tega ne bo prišlo.“ Iz tega se vidi, da on slovenskim poslancem ni ne privošči kakih uspehov, ne pa, da bi jih še pri njihovem delu podpiral. Tudi ne morem razumeti besed: „Če tudi jutri vse dosežete od Nemcev, kar zahtevate, je to še zmiraj mnogo manj, nego iznaša že dosedaj izguba, katero trpi vsled obstrukcije spodnještajerski kmet.“ Iz zgoraj navedenega pa je razvidno, da kmet ne občuti nikake izgube, razum, da mu ni treba plačevati višjih deželnih doklad. „Jaz pa javno odklanjam odgovornost, ker ne vidim, da je obstrukcija prava pot v boju za pravice slovenskega ljudstva.“ Tukaj bi le želel, da bi nam g. dr. Kukovec narisal pot, po kateri bi se gotovo in zlahka prišlo do vseh pravic. Pa o tem nam vendar kljub vsej svoji advokatski modrosti noče nič povedati. Iz vsega pa je razvidno, da je g. dr. Kukovec mnenja, da naj slovenski poslanci nemški večini vse dovolijo, da le ne pride do razpusta deželne zboru, česar se g. dr. Kukovec silno boji, kar se prepričamo iz besed: „Morebiti je obstrukcija pot do razpusta deželne zboru in novih volitev in novih hujskarij ljudstva zoper Narodno stranko.“

Ker sem priprost, ubog posestnik, se torej z visoko učenim doktorjem ne morem pričkat. Vendar pa odkritosrečno povem svoje mnenje: Iz vsega članka se vidi velika zagrizenost proti svojim sotovarišem slovenskim poslancem, ker jim zavida, da jih ljudstvo spoštuje in ljubi ter stoji junaško v bojni vrsti na njimi.

Ostanite trdni!

Ostanite trdni! Tako je donelo v nedeljo na množestvilnih shodih iz sto in sto grl našim poslancem nasproti, ko so davjali odgovor svojim volilem. Kjer se dela krivica Slovenskemu Štajerju, tam naši poslanci ne smejo sodelovati, in ker se nam v Gradcu dela krivica, zato je obstrukcija na mestu. Četudi mora tuintam kateri kraj trpeti kakšno manjšo škodo, vendar vidi ljudstvo, da je boj za pravico potreben in neizogibljiv. Le liberalni gospodje in učitelji ne čutijo tokrat z ljudstvom, enim je upadel pogum, drugim se toži že po novih plačah. Slovenski kmet in delavec sta stopila na mesto frakarske liberalne gospode ter bijeta boj za čast in ugled slovenskega imena. Hvala Bogu, da je tako, lahko rečemo, kajti usoda slovenskega naroda je v rokah kmeta in delavca varnejša, kakor pri liberalnih advokatih in učiteljih. Čudno vlogo igra pri tem tudi krušni oče „Štajerca“, župan in pek Ornig. V Gradcu pravi iz oči v oči našim poslancem, le vstrajajte, ker vaše zahteve, posebno gospodarske, so pravične; toda kadar je z Wastianom skupaj, tedaj preti z obstrukcijo nasproti najvažnejšim slovenskim potrebam. Wastian in Ornig sta v prvi vrsti kriva, da letos ni prišlo do delovanja deželne zboru, proti njima naj torej spušča „Štajerc“ svoje viharje, s katerimi preti našim poslancem. O liberalni celjski stranki kot taki pa ne govorimo več. Ubožica je izgubila volilce in glavo in izgubljena še prisi po nekaterih župnijah milosti in usmiljenja. Naši nedeljski shodi pa so zopet pokazali, kako močna in samozavestna je slovenska kmečka stranka na Spodnjem Štajerju. Tako odločno ne govorijo slabiči, ampak močno in nepremagljive organizacije.

Maribor. Tudi mariborski deželni volilci smo hoteli povedati svoje mnenje o razmerah v deželni zboru, zato smo se zbrali v nedeljo v prostorih Katoškega delavskega društva na zborovanje, pri katerem nam je poslanec g. dr. Korošec poročal o

deželni zboru. Kamorkoli pogledamo v mestu ali okolici, vidimo, da je Slovenec še vedno v odvisnem razmerju nasproti Nemcu. V mestu je hlapec, v okolici je viničar. Slovenci nismo rojeni za hlapčevanje. Enake pravice zahtevamo z Nemcem. To stališče zavzemajo slovenski poslanci tudi v Gradcu. Niso poslani v Gradec kot berači, ampak kot zastopniki in branitelji ljudskih pravic. Seveda stranke, ki hočejo celo v lastnem narodu vzdrževati dva razreda, gospodov in negospodov, tega demokratskega in v resnici narodnega stališča ne morejo razumeti. Tako tudi naši liberalci. Naša politika mora biti tudi vzgojevalna, vsled tega močna in odločna. Govoril je še tudi gospod Medvešek. Shodu je predsedoval hišni posestnik Druzovič. Sprejela se je resolucija, v kateri se izreka našim poslancem zaupanje, in ogorčenje Wastianu, Ornigu in drugim prenapetim nemškim poslancem.

Sv. Peter niže Maribora, župan Lorber je predsedoval zadnji nedeljo lepo uspelemu shodu, na katerem je poročal deželni poslanec g. dr. Korošec. Šentpetrani so bili vedno vzor-narodnjaki, ki niso omahovali v nobenem narodnem boju. Tako tudi tokrat. Z navdušenjem so izrekli poslancem S. K. Z. zaupanje.

St. Ilj v Slov. gor. Če kdo, potem ravno Šentiljčani razumejo boj naših deželnih poslancev z Nemci za ravnopravnost. Oni so stari bojovníki ob vedno napadani narodni meji, in v tem boju so junaki. Zato je samoumevno, da so na političnem shodu, ki se je vršil zadnji nedeljo v Slovenskem Domu, odobrili stališče slovenskih deželnih poslancev. O deželni zboru je na kratko poročal dr. Korošec. Kjer je boj za narodne pravice, ob isti strani je vedno tudi St. Ilj.

Kamnica pri Mariboru. Naša stranka se ne boji prirediti shode tudi v krajih, kjer so bili naši narodni nasprotniki dosedaj nekako neomejeni gospodarji. Shod, ki ga je priredila K. Z. v nedeljo, dne 11. februarja po rani službi božji v Kamnici, je bil zelo lep. Prišli so vrli posestniki in viničarji iz cele kamniške župnije. Shodu je predsedoval g. Lovro Čiček, podpredsednik pa je bil g. Lorber. Govorila sta urednik Kemperle in Zebot. Zborovali, tudi taki, ki so dosedaj še stali nekako ob strani nemškutarjev, so vsi glasno odobrili postopanje naših poslancev ter obsojali nasilnost in slabo gospodarstvo nemško-nacionalne gospode v deželni zboru. Poslancem S. K. Z. se je izrekla zaupnica s prošnjo, da še tudi v bodoče zvesto vstrajajo v boju za pravice ljudstva. Predsednik je h koncu še pozival navzoče, naj delajo na to, da bo dobila Kamnica na zunaj in znotraj slovensko lice.

Orehova vas. V nedeljo, 11. t. m. je imel drž. in flež. posl. g. Fr. Pišek na svojem posestvu v Orehovivasi shod. Zbralo se je veliko število samih odličnih mož. Z velikim zanimanjem so poslušali zborovalci izvajanja gospoda poslanca o obstrukciji in nje vzrokih v deželni zboru. Po kratkem, a stvarnem pogovoru se je izrekla gospodu poslancu zaupnica in sklenila enoglasno resolucija, v kateri volilec odobruje nastop poslancev K. Z. in obsojajo krivično postopanje nemških nacionalcev.

Dovže. Nedeljski shod S. K. Z. je bil izredno lep. Predsedoval mu je g. Urbancl. Poročilo poslanca dr. Verstovška se je vzelo z odobravanjem na znanje. Glasno smo odobrili slovensko obstrukcijo in smo prosili poslanca, da vstraja s svojimi tovariši v boju za naše pravice.

Trbovlje. Shodu K. Z. v nedeljo, dne 11. febr. je predsedoval g. Zupan. Udeležba je bila zelo lepa. Govoru poslanca dr. Benkoviča smo sledili s podvojeno pozornostjo. Deželne zboru, ki bi zadajal kmečkemu in delavskemu ljudstvu Spodnjega Štajerja samo udarce in delil krivice, ne maramo. Poslancem pa zaupamo brezpogojno. Govoril je tudi č. g. kaplan Pečnak. Naše vrste so vedno močnejše.

Hajdin. Ob precej množestvilni udeležbi se je vršil v nedeljo, dne 11. februarja po rani sv. maši prvi nas shod, na katerem sta govorila poslanca gg. Ozmeč in Brenčič. Shod je otvoril g. And. Slamberger, župan v Slovenji vasi. Prvi je govoril državni poslanec g. Brenčič, ki je v svojem govoru orisal in poročal o delovanju naših državnih poslancev za razne koristi kmečkega ljudstva, posebno še v ptuj-skem okraju. Nato nastopi veleč. g. Ozmeč in raz-